बांधिलकी गुणवत्तेशी

हिन्दुस्तान फीड्स

"हिन्दुस्तान फीड्सच्या" बलरामची किमया न्यारी ताकदवान बैल शेतीसाठी भारी

शेतीतील कामासाठी बैलांचे खाद्य :

महाराष्ट्रात शतजमिन धारणेचा विचार करता शेतीच्या लहान लहान तुकड्यात अन्न धान्य पिकाची लागवड होत असल्याचे दिसते. बागायती ऊस, द्राक्ष, केळी लागवडीसारख्या सुधारित तंत्रज्ञानाखाली शेतीव्यतिरिक्त धान्य पिकांची नांगरणी, कुळवणी, खत वाहतूक, पेरणी, काढणी, मळणी, कडबा वाहतूक यासारखी कामे करताना यांत्रिकीकरण अवघड व खर्चिक असल्याने अशा प्रकारची कामे स्वत: बैलांची जोपासना करुन किंवा दुसऱ्याच्या बैलाच्या सहकार्याने केली जात आहेत. या प्रकारच्या कष्टाच्या ऊन, पाऊस, थंडीत शेतीची कामे करण्यासाठी बैलांना शारीरिक उर्जेची फार मोठ्या प्रमाणात गरज पडते. पशु पालकाने वाळका कडबा शक्य तेथे चराई व कडबा, कोंडा, भरडा इत्यादी सारख्या घटकांचा वापर करुन केलेल्या पोषणातून पुरेशा उर्जेचा व क्षारांचा पुरवठा होत नसल्याने शेतीकामासाठी वापरात असणाऱ्या बैलजोडीचे उर्जा कुपोषण ही नित्याची बाब होते.

ऊस वाहतुकीसाठी बैलांचे खाद्य :

ऊस लागवड क्षेत्रात ऊस कापणी हंगामात बैलगाडीचा शेतातून लगतच्या रस्त्यापर्यंत ट्रॅक्टरमध्ये भरणेसाठी किंवा कारखान्यपर्यंत ऊस वाहतुकीसाठी सातत्याने वापर होत असून, निवाऱ्यासाठी असे बैलगाडीचे बैल तेथेच ऊस शेतावर असल्याने त्यांच्या आहारात ऊस व ऊसाच्या वाढ्याचा मोठ्या प्रमाणात वापर होत असल्याचे आढळते. ऊस व वाढ्यातील शर्करायुक्त पदार्थांचे आहारातील अनियंत्रीत वेगाने आम्लधर्मी पचनामुळे या जनावरांच्या पचनसंस्थेत विकृती तर होतेच त्याच बरोबर प्रथिने व कॅल्शिअम सारख्या घटकांची ऊस व वाढ्यात उणीव असल्याने या जनावरात त्याचे कुपोषण होते.

शर्यतीतील बैलांचे खाद्य :

शर्यतीत बैलगाडी पळवणेच्या परंपरेने महाराष्ट्रात चालू असलेल्या शर्यतीत बैल जोडीचा वापर होत असून कमीत कमी वेळात शर्यतीसाठी ठरलेले अंतर धावण्यासाठी तयार करणेसाठी पशुपालक आपल्या बैलाची निगा व संगोपन करत असतात. अगदी थोड्या वेळात शर्यतीसाठी धावणाऱ्या बैलांनी जीवाची बाजी करुन शर्यत जिंकणेसाठी निकराने धावणेसाठी तात्काळरित्या या कामासाठी शरीरास उर्जा मिळणे आवश्यक असते. पशुपालक परंपरेने त्यांना देत असलेल्या खुराकाच्या ऐवजी खास संतुलितरित्या तयार केलेले पौष्टिक खाद्य त्यांना पुरवल्यास त्यांची शर्यतीत कामगिरी सरस होऊ शकते. कष्ट करणाऱ्या बैलांचे व खेड्यातील इतर पशूंचे हिंदू संस्कृतीनूसार शेतकऱ्यांच्या जीवनात अनन्यसाधारण महत्त्व असून बेंदूर, पोळा व तत्सम इतर सणावाराला शेतात आपल्या कुटुंबासाठी मेहनत करणाऱ्या बैलाचे संगोपन चांगले करुन तो ऋणनिर्देश करत असतो. त्या सणावाराच्या दरम्यान काही दिवस आपल्या कष्टकरी बैलांना रुचकर व पौष्टीक खाद्य देऊन लालन पोषण करणेची त्याची इच्छा असतानासुद्धा रुचकर पौष्टीक खाद्याच्या अभावाने त्याला ते करता येत नव्हते.

''हिन्दुस्तान फीड्स'' ही पशुखाद्य निर्मितीमधील महाराष्ट्रातील अग्रेसर कंपनी आहे. सातारा, बारामतीव श्रीरामपूर येथील अत्याधुनिक कारखान्यांमध्ये पशुखाद्य तयार केले जाते. वेगवेगळ्या जनावरांसाठी पौष्टीक अन्नघटकांची गरज ही पूर्णत: वेगळी असते. त्यानुसार वेगवेगळ्या प्रतीच्या व जातीच्या जनावरांसाठी ''हिन्दुस्तान फीड्स''ने पशुखाद्यांची मालिकाच निर्माण केली आहे. दुधाळ जनावरांच्या खाद्याबरोबरच शेतकऱ्याने पाळलेल्या इतर पशुंसाठी ''हिन्दुस्तान फीड्स'' वैशिष्ट्यपूर्ण असे पशुआहार बनवते. त्यानुसार शेळ्यांसाठी 'कनक', लहान वासरांसाठी 'गोवत्स', उत्तम उर्जायुक्त आहार 'गोल्डकॉर्न' आणि बैलांसाठी **'बलराम'** इत्यादी दर्जेदार पशुखाद्य तयार केली जातात.

''हिन्दुस्तान फीड्स''ची उच्च प्रतीचे खाद्य तयार करण्याची असलेली परंपरा, तसेच कंपनीचा प्रदीर्घ अनुभव असलेला संशोधन विभाग यांनी खास बैलांसाठी बलराम हे खाद्य शास्त्रीय घटक लक्षात घेऊन बनविलेला आहे.

बलराममधील घटक :

खास बैलांसाठी बनविलेल्या **'बलराम'**खाद्यामध्ये विविधप्रकारच्या पेंडी, विविध प्रकारची धान्ये, मीठ ऊसाची मळी, कॅल्शिअम, मिनरल्स इ. घटक आहेत. वरील सर्व कच्चा माल खरेदी करताना ऊच्च प्रतिचा व उपयुक्त पोषणमुल्ये असलेला आहे. याची खात्री विविध शास्त्रिय चाचण्या घेऊन केली जाते. कंपनीच्या स्वत:च्या अत्याधुनिक व सुसज्ज प्रयोगशाळांमध्ये त्यामधील विविध पौष्टीक घटकांची तपासणी केली जाते. तसेच यामध्ये वापरण्यात आलेल्या रुमेन्सीन® या घटकामुळे बैलाच्या कोटीपोटातील पचनावेळी आम्लावर नियंत्रण राहत असल्यामुळे तो अधिकच वैशिष्ट्यपूर्ण असा आहार बनला आहे.

रुमेन्सीन® चे बैलाच्या आहारामधील महत्त्व :

'बलराम' पशुखाद्यामध्ये रुमेन्सीन® हा घटक वापरल्याने जनावरांच्या कोठीपोटातील जीवाणूंची संख्या बदलून कोठीपोटातील वातावरण त्यांच्या हितवर्धक होत असल्याने अन्न किवणाच्या पद्धतीमध्ये बदल होतो. त्यामुळे प्रोपीओनिक आम्ल यासारखी उर्ध्व सिन्धाम्ले वाढीव प्रमाणात तयार होऊन जनावरांना जास्त उर्जा मिळते. त्यामूळे बैलांना दिल्या जाणाऱ्या आहारामधूनच जास्त उर्जा निर्माण होते व बैलांच्या कार्यक्षमतेमध्ये वाढ होते.

कष्टकरी बैलांना या आहारातून जास्तीत जास्त पोषणमूल्ये मिळतात.

'बलराम पशुआहार'

बैलांना ताकदवान बनविणारा खुराक

'बलराम' पशुखाद्याचा वापर करण्याची दैनिक मात्रा खालीलप्रमाणे :

- गरजेनुसार शेतीतील कुळवणी, नांगरणीसारख्या कामांसाठी बैलांना 'बलराम' पशुखाद्याचा वापर करण्यासाठी दैनिक मात्राची शिफारस :
  सकाळी १ किलो व संध्याकाळी १ किलो
- दिवसभर ऊस वाहतुकीसारखी जड कामे करणाऱ्या बैलांसाठी 'बलराम' पशुखाद्याचा वापर करण्यासाठी दैनिक मात्राची शिफारस :
  सकाळी १.५ कि.ग्रॅ. व संध्याकाळी १.५ कि.ग्रॅ.
- शर्यतीच्या बैलांसाठी 'बलराम' पशुखाद्याचा वापर करण्यासाठी दैनिक मात्राची शिफारस :
  शर्यतीच्या अथवा सरावाच्या काळात सकाळी १.२५ कि.ग्रॅ. व संध्याकाळी १.२५ कि.ग्रॅ.
  शर्यत अथवा सराव नसतानाच्या काळात सकाळी ५०० ग्रॅम व संध्याकाळी ५०० ग्रॅम

'बलराम' पशुखाद्य वापरण्याची पद्धत:

नवीन खाद्य द्यावयास सुरु करताना प्रथम काही दिवस सकाळी २५० ग्रॅम व संध्याकाळी २५० ग्रॅम असे कमी प्रमाणात खाद्य द्यावे. हळूहळू खाद्याचे प्रमाण दोन आठवड्यात वाढवून वरील दिलेल्या शिफारशीनुसार खाद्याचे प्रमाण ठेवावे. सदरचे प्रमाण बैलांचा इतर आहार, श्रम व वजनावर अवलंबून आहे.

पॅकिंग व उपलब्धी संबंधी सूचना :

'बलराम' हे पशुखाद्य गोळीच्या स्वरुपात उपलब्ध असते. हे खाद्य २५ कि.ग्रॅ. च्या आकर्षक लॅमिनेटेड प्लॅस्टिक बॅगमध्ये उपलब्ध आहे.

'बलराम'पशुखाद्य साठवणूक संबंधी सूचना :

'बलराम' पशुखाद्याची साठवणूक ही थेट सुर्यप्रकाशापासून दूर, थंड, व बंद व कोरड्या जागेत करावी. जेणेकरुन साठवलेल्या ठिकाणी आर्द्रता व तापमान मर्यादित राहून पाऊखाद्याची साठवणूक चांगली होते. पशुखाद्यास कोण्यात्याही प्रकारे ओलावा लागणार नाही याची खात्री करणे आवश्यक आहे, यामुळे पशुखाद्याचे बुरशीपासून संरक्षण होते.

महत्त्वाची सूचना :

'बलराम' हे पशुखाद्य रवंथ न करणाऱ्या जनावरांना (उदा. घोडा, कुत्रा, गाढव, गाई–म्हैशींची दुधावरील लहान वासरे) यांना देऊ नये, अशा जनावरांना हे खाद्य हानीकारक आहे. तसेच मनुष्यांना देखील हे खाद्य हानीकारक आहे.

पशुखाद्य
निर्मितीमध्ये नं. 1

"हिन्दुस्तान फीड्सच्या" बलरामची किमया न्यारी
ताकदवान बैल शेतीसाठी भारी

बांधिलकी गुणवत्तेशी

हिन्दुस्तान फीड्स

सातारा युनिट :
एल–४, ॲडिशनल एम.आय.डी.सी., सातारा – ४१५००४.
फोन : ०२१६२–२४०४७१/२/५
ग्राहक सेवा क्रमांक : ०२१६२–२४०७७३
मोबाईल : ९०११०१२७६२
ईमेल : marketing.str@hindustanfeeds.com

बारामती युनिट :
ई–२४८, एम.आय.डी.सी., बारामती, पुणे – ४१३१३३
फोन : ०२११२–२४३८३४, २४३६३४, २४३६८२
ईमेल : marketing.bmt@hindustanfeeds.com

श्रीरामपूर युनिट :
ई–५, एम.आय.डी.सी., श्रीरामपूर, अहमदनगर – ४१३७०९
मोबाईल : ९८२२९७६०३४/९०७५०७९४६३
ईमेल : marketing.srm@hindustanfeeds.com

बांधिलकी गुणवत्तेशी

हिन्दुस्तान फीड्स

'बलराम पशुआहार'

बैलांना ताकदवान बनविणारा खुराक

पशुखाद्य
निर्मितीमध्ये नं. 1